

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Szentpéteri Miklós ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű és **II.rendű felperes neve** II. rendű (I.-II.rendű felperes címe) felpereseknek - a Szepesi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szepesi Zsuzsa ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és egyéb iránt indult perében a Baranya Megyei Bíróság 2010. június 21. napján kelt 11.P.20.433/2010/8. számú ítélete ellen a felperesek 9. és az alperes 11. sorsszám alatt benyújtott fellebbezései kapcsán a mai napon tartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozta az alábbi

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - akként változtatja meg, hogy kötelezi az alperest arra, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek - egymás között egyenlő arányban - bruttó 80.000 (nyolcvanezer) forint első- és 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi továbbá az alperest arra, hogy az Állam javára - az illetékes adóhatóság felhívásában írt módon és időben - fizessen meg 66.000 (hatvanhatezer) forint elsőfokú le nem rótt eljárási illetéket.

A másodfokú bíróság mellőzi a felperesek 9.000-9.000 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére való kötelezését.

Ezen illeték, valamint a felperesi fellebbezés nyomán feljegyzett másodfokú eljárási illeték az Állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperesek a keresetükben külön-külön kérték annak megállapítását, hogy az alperes az általuk sérelmezett kijelentéseivel személyiségi jogaikat, konkrétan becsületüket és jó hírnevüket megsértette, aminek következtében azt is igényelték, hogy a bíróság az alperest kötelezze a javukra 350.000-350.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak járulékai, valamint a perrel felmerült költségeik megfizetésére.

A jogi képviselőjükkel az ügyvédi munkadíj tárgyában kötött megállapodásukban a perbeli képviselőjük ellátásáért 40.000 forint egyösszegű, továbbá tárgyalásonként 20.000 forint ügyvédi munkadíjat kötöttek ki azzal, hogy az esetleges másodfokú eljárásra külön megállapodást fognak kötni. Ilyen megállapodás becsatolására azonban nem került sor.

Az alperes a kereseti kérelmek elutasítását kérte. Álláspontja szerint nincsen okozati összefüggés semmilyen kijelentése és a felpereseket esetlegesen ért jogsérelem között. A terhére megállapított vétség elkövetése önmagában pedig nem vagyoni kártérítési igényt nem alapoz meg.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy az alperes a keresetlevélben idézett és sérelmezett kijelentéseivel megsértette a felperesek becsülethez, valamint jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait.

Kötelezte az alperest arra, hogy a felpereseknek egyenként fizessen meg 200.000-200.000 forint nem vagyoni kártérítést a járulékaival együtt. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte alperest 24.000 forint, a felpereseket egyenként 9.000 forint le nem rótt eljárási illetéknek az Állam javára történő megfizetésére.

Az ítélet indokolásának utolsó bekezdésében a megyei bíróság úgy rendelkezett, hogy „...a peres felek egyéb költségeiket maguk viselik, figyelemmel a Pp. 81.§ (1) bekezdés második mondatára”.

Az ítélet ellen a felperesek és az alperes is fellebbezést nyújtott be.

A felperesi fellebbezés arra irányult, hogy a másodfokú bíróság a nem vagyoni kár összegét 300.000-300.000 forintra emelje fel és a Pp. 81.§ (2) bekezdés alkalmazásával az alperest a terhére megállapított marasztalás után járó perköltség megfizetésére kötelezze. Véleményük szerint a bíróság nem értékelte kellő súllyal azt, hogy az alperes kijelentései egy alacsony lélekszámú településen hangzottak el, ahol a lakókkal kapcsolatos hírek és szóbeszéddek gyorsan és széles körben terjednek el. Foglalkozásuknál fogva az alperes kijelentései nem csak személyüket sértették, hanem alkalmasak voltak a munkájukkal kapcsolatos bizalmatlanság és ebből fakadó bevételcsökkenés előidézésére is.

Az alperesi fellebbezés az elsőfokú határozat megváltoztatására, a kereseti kérelem elutasítására és felperesek perköltségben történő marasztalására irányult. Támadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, az abból levont ténybeli és jogi következtetéseket. Hivatkozott arra, hogy a felperesek nem tudták igazolni azt, hogy az alperes sértő, valótlan állításokat terjesztett volna róluk, és az sem igazolódott be a perben, hogy az alperesi kijelentésekkel okozati összefüggésben a megrendelések elmaradásából folyó hátrány érte volna a felpereseket.

Mindkét fél kérte az ellenérdekű fél által benyújtott fellebbezés elutasítását.

A felperesi fellebbezés részben alapos, míg az alperesi fellebbezés egészében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelésével állapította meg az ítéleti tényállást és abból helyes jogi következtetések levonásával hozta meg az ítéletét, amelyet a másodfokú bíróság a Pp. 253.§ (2) bekezdés alapján helybenhagyott.

Az ítéletábra egyetért a felperesi fellebbezésben foglalt azon állításokkal, mely szerint az alperes megjegyzései az emberi becsületbe gázoló súlyos vádak fogalmaztak meg, amelyek különös érzékenységgel érintenek egy kis településen működő szolgáltató iparost, akinek szinte létérdeke, hogy becsületes munkát végző embernek tartsák, mert ellenkező esetben nem jut elegendő megrendeléshez és jövedelemhez. Mégis a fellebbezési bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítési összegek alkalmasak az elszenvedett joghátrány anyagi jellegű kompenzálására.

A perköltség vonatkozásában azonban egyetért az ítéletábra a felperesi okfejtéssel, mely szerint a jelen ügyben a perköltség kérdésében a Pp. 81.§ (2) bekezdés figyelembevételével kell határozni. A nem vagyoni kártérítésnek - a fogalmából is következően - pénzben történő meghatározása szubjektív elemeket is hordozó mérlegelés útján lehetséges. Ebből következően a kért 350.000-350.000 forint - ha abból a bíróság csak 200.000-200.000 forintot ítelt is meg - nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak és ezért az alperesnek a terhére megállapított marasztalás után kell a perköltséget megfizetnie.

Az alperes a per során, de a jogorvoslati kérelmében is, lényegében tagadta azt, hogy a terhére rótt kijelentések elhangzottak volna, és támadta az elsőfokú ítélet ettől eltérő megállapítását. Túl azon, hogy a bíróság maradéktalanul osztja a megyei bíróság tényállásában foglaltakat, szólni kell idevonatkozóan a Pp. 4.§ (2) bekezdésről is, mely szerint - mivel az ügyben egy jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményeiről is szó volt - a megyei bíróság azt meg sem állapíthatta volna, hogy az alperes a büntetőügyben már terhére rótt kijelentéseket nem tette meg.

A jelen per szempontjából teljesen közömbös az, hogy a sérelmet, valamint azokra történő reakcióit az alperes maga terjesztette, tovább adta-e vagy sem. A személyiségi jogsértés, a becsület sérelme ugyanis kizárólag az elkövető és a sértett jelenlétében is már megvalósul.

E nem vagyoni kártérítés megítélésének nem feltétele a konkrét vagyoni hátrány megállapíthatósága. A sérelem, a kár - amint az az intézmény elnevezéséből is kitűnik - nem vagyoni jellegű, hiszen ha nem így volna, akkor vagyoni kártérítés megállapításának lenne helye. A kis településen, széles körű ismertség közepette

gépjármű javító tevékenységet folytató felperesek becsületét, emberi tisztességét érte a durva támadás, aminek óhatatlanul lehetséges következménye - akár csak pár ember esetében - a felperesek iránt korábban fennálló bizalom megrendülése. Ennek egyenes következménye viszont - amint erre az ügyben történtek is utalások - a javítási munkák alatti jelenlét, avagy a gépjármű más szervizben javíttatása. Mivel ezek a mozzanatok - mint a nem vagyoni kártérítés alapjául szolgáló tényállási elemek oly sokszor - tételesen nem bizonyíthatók, elegendő, ha a bizonyítás anyaga, az általános élettapasztalat szerint nagy valószínűséggel fennáll a lehetőségük. Ez így van a jelen perben is, amiből adódóan az elsőfokú bíróság a felpereseknél bekövetkezett hátrány, kár következtében helytállóan - a kialakult bírói gyakorlattal összhangban (EBH 2000.302. és BH 2010/11. 294.sz. jogeset) - kötelezte az alperest nem vagyoni kár megfizetésére.

A perköltséget érintően az ítélőtábla előrebocsátja azt, hogy az erről szóló ítéleti rendelkezés - amelynek egyik formája a Pp. 81.§ (2) bekezdés szerinti azon eset, amikor „...a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.” - az ítélet rendelkező és nem az indokolási részébe tartozik.

A két felperes mindegyike két-két kereseti kérelmet terjesztett elő, aminek következtében személyes és tárgyi, egyszóval vegyes keresethalmaz valósult meg, amelynek nyomán az Itv. 40.§ (1) bekezdés szerint a követelések értékét (jogsértés megállapítása és kártérítés) összeadva kell a pertárgyértéket meghatározni.

Ilyen módon az Itv. 39.§ (3) bekezdésének b) pontja szerint a személyiségi jogsértés megyei bírósági elsőfokú eljárási illetékalapja 350.000 forint, az ítélőtáblai fellebbezési eljárásban pedig 400.000 forint.

A perköltségviselés kérdésében - amint azt a másodfokú bíróság fentebb már kifejtette - a Pp. 81.§ (2) bekezdés alapján rendelkezett.

Perköltség az elsőfokú eljárásban:

A felperesek és jogi képviselőjük között az elsőfokú perköltség tárgyában megállapodás született, amelyet az ítélőtábla elfogadott és a módosított 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján ezért 80.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte az alperest, mert az a pertárgy értékével és a tényleges ügyvédi tevékenységgel arányban áll.

Mivel a felek az ÁFA-ról nem tettek említést, a másodfokú bíróság a megállapodásban rögzített összegeket bruttó összegeknek tekintette.

Az I. és II. rendű felperesek kereseti pertárgyértéke a megállapítási kérelem után 350.000 forint, a kártérítés után ugyancsak 350.000 forint, összesen tehát külön-külön 700.000-700.000 forint volt, amely összegek után 42.000-42.000 forint a feljegyzett illeték.

A felperesek a megállapítási kereset után 200.000 forint, összesen 550.000-550.000 forint erejéig minősülnek pernyertesnek, amely összegek után 33.000-33.000 forint illeték fizetendő, amire a bíróság az alperest kötelezte, míg a

felpereseket a módosított 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15.§ (2) bekezdés alapján a terhükre eső 9.000-9.000 forint részilleték viselése alól mentesítette.

Perköltség a másodfokú eljárásban:

Mivel idevonatkozóan a felpereseknek a jogi képviselőjükkel nem volt becsatolt megállapodása, a másodfokú bíróság felperesi jogi képviselő munkadíját a módosított 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdés szerint állapította meg.

A felperesek fellebbezési pertárgyértéke 200.000 forint, míg az alperesé 1.200.000 forint (400.000-400.000 forint a megállapítási + 200.000-200.000 forint a kártérítési igény után).

Egyedül a felperesek perköltségre vonatkozó - pertárgyérték szempontjából figyelembe nem vehető - fellebbezése vezetett sikerre.

A perveszteségi összegek leszámítása (1.200.000-200.000 forint) után a felperesek javára mutatkozik 1.000.000 forint összegű pernyertesség, amely után a fentebb már felhívott IM rendelet alapján 25.000 forint munkadíjat állapított meg az ítélet tábla a felperesek javára.

A felpereseket a másodfokú eljárási részilleték megfizetése alól ugyancsak a módosított 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15.§ (2) bekezdése alapján mentesítette a fellebbezési bíróság. Az alperes a jogorvoslati illetéket leróta és a fellebbezése sikertelensége okából azt viselnie kell.

Pécs, 2010. november 24.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Bálint s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró